

1

De puinhopen van de wereld

Er zijn zeventien gekkenhuizen in de stad Lovecraft. Ik heb ze allemaal bezocht.

Mijn moeder vertelt me vaak over haar dromen als ik op bezoek kom. Ze zit voor het raam van het Liefdadigheidsgesticht Cristobel en streelt over de ijzeren tralies voor het glas alsof het de snaren van een harp zijn. 'Ik ben vannacht naar de leliewei geweest,' mompelt ze.

Haar dromen zijn nooit dromen. Het zijn altijd reizen, verkenningstochten, opgravingen van haar gestoorde geest of, als ze in een neerslachtige bui is, onheilspellende voortekens waar ik nota van moet nemen.

Ik keek op mijn chronometer, zag de soepele messing rader-tjes voorbij halfvijf draaien en stopte hem terug in de zak van mijn rok. Straks zou het gesticht sluiten voor bezoekers en kon ik naar huis. Het was begin oktober en werd al vroeg donker. En het is niet veilig voor een meisje om alleen over straat te gaan in Allerheiligenweer.

Zo noemde ik dat, van die dagen waarop de hemel dezelfde kleur had als de rook van de Nephilimgieterij aan de overkant

van de rivier en je de winter al achter op je tong kon proeven.

Toen ik niet meteen reageerde, pakte mijn moeder haar handspiegel en gooide hem naar mijn hoofd. Er zat geen glas in; al jaren niet meer, sinds minstens zes gekkenhuizen geleiden. De artsen hadden netjes en nauwkeurig een aantekening in haar dossier gemaakt nadat ze had geprobeerd haar polsen door te snijden met de scherven: *Geen spiegels. Geen glas. Patiënt is een gevaar voor zichzelf.*

'Ik praat tegen je!' schreeuwde ze. 'Jij denkt misschien niet dat het belangrijk is, maar ik ben naar de lelieweï geweest! Ik heb de dode meisjes hun handen zien bewegen! Met open ogen omhoog zien kijken! Naar de wereld waar ze zo wanhopig naar verlangen!'

Het is echt jammer dat mijn moeder gek is. Ze had schatrijk kunnen worden met het schrijven van sensatieromans, van die gotische boeken met goedkope kaften en breekbare ruggen die mevrouw Fortune, mijn huishoofd op de Lovecraft-Academie, altijd verslond.

Mijn maag verkrampte als een vuist, maar mijn stem klonk sussend. Ik heb ervaring met sussen en kalmeren. Te veel ervaring. 'Nerissa,' zei ik, want zo heet ze en we spreken elkaar nooit toe als moeder en dochter, maar altijd als Nerissa en Aoife. 'Ik luister wel, maar je praat onzin.' *Zoals gewoonlijk.* Dat laatste zei ik niet hardop. Dan zou ik alleen maar weer iets naar mijn hoofd krijgen.

Ik raapte de spiegel op en ging met mijn duim over de achterkant. Hij was van zilver en was ooit mooi geweest. Als kind had ik er vaak in gekeken terwijl mijn moeder bij het raam van Onze Vrouwe der Rationaliteit zat, het eerste gekkenhuis dat ik me herinnerde, dat werd geleid door Rationalistische nonnen. Hun zwijgende, in het zwart gehulde gestalten zweefden als spoken op de gang voor de cel van mijn moeder terwijl ze voor haar herstel baden tot de Meesterbouwer, de belichaming van de menselijke rede. Alle medische wetenschap en logica van de wereld konden mijn moeder niet genezen, maar de nonnen probeerden het toch. En toen ze faalden werd mijn moeder

naar een ander gekkenhuis overgeplaatst, waar niemand er-
gens om bad.

Nerissa snoof, waardoor de rafelige pony boven haar ogen
opwaaide. 'O ja? En wat weet jij van zin en onzin, juffie? Jij en
die ijzerhandelaren van je zitten opgesloten op die bedompte
school, de radertjes draaien en draaien maar en vermalen je
botten...'

Ik luisterde niet meer. Als je lang genoeg naar mijn moeder
luisterde, begon je haar te geloven. En het brak mijn hart om
Nerissa te geloven.

Mijn duim zonk in de deuk in de achterkant van de spiegel,
waar een robijn had gezeten, die er door een gewetenloze ver-
pleger uit was gepeuterd, althans dat zei mijn moeder. Vroeg of
laat beschuldigde ze iedereen van alles. Ik was al een nacht-
zwaluw geweest die haar bloed kwam drinken en haar leven
kwam stelen, een geest, een folteraar, een spion. Als ze haar
woede op me richtte, pakte ik mijn boeken bij elkaar en ver-
trok, wetend dat we elkaar wekenlang niet meer zouden spre-
ken. Op de dagen dat ze over haar dromen vertelde, kon mijn
bezoek uren duren.

'Ik ben naar de leliewei geweest...' fluisterde mijn moeder,
die haar voorhoofd tegen de tralies voor het raam drukte. Haar
vingers gingen ertussendoor en trokken strepen in de condens
op de ruit.

Vroeger fascineerden haar dromen me altijd. De leliewei, de
donkere toren, de mooie maagden. Ze vertelde me er steeds
opnieuw over, op zachte, lyrische toon. Geen enkele andere
moeder vertelde zulke fantasievolle verhalen voor het slapen-
gaan. Geen enkele andere moeder zag de landen voorbij die
van de levenden, de ratio en het ijzer. Al mijn hele leven
dwaalde Nerissa door dromen, op wat voor manier dan ook.

Nu hoopte ik bij elk bezoek dat ze zou ontwaken uit haar ne-
velen. En elke keer vertrok ik teleurgesteld. Als ik mijn diplo-
ma van de Lovecraft-Academie had, zou ik het te druk hebben
met mijn respectabele baan en respectabele leven om bij haar
op bezoek te gaan. Tot die tijd had Nerissa iemand nodig om

haar dromen aan te horen, en die taak viel mij toe. Het gewicht van mijn verantwoordelijkheid als plichtsgetrouwe dochter voelde als een blok lood aan mijn benen.

Ik pakte mijn tas en stond op. 'Ik ga naar huis.' De luchthoorn had het einde van het bezoek nog niet aangekondigd, maar ik zag dat het buiten donker begon te worden.

Nerissa kwam snel als een kat overeind en klauwde haar vingers om mijn pols. Haar hand was zoals gewoonlijk koud en haar nachtpajon fladderde om haar lichaam, dat vel over been was. Ik was altijd langer en steviger geweest dan mijn tengere moeder. Ik zou zeggen dat ik meer op mijn vader leek, als ik hem ooit had ontmoet.

'Laat me hier niet achter,' beet Nerissa me toe. 'Laat me hier niet alleen, waar ik in hun ogen moet kijken. De dode meisjes zullen dansen, Aoife, dansen op de puinhopen van de wereld...'

Ze hield gedurende een heel lange adempauze mijn pols en mijn blik vast. Ik voelde de kou binnenkruipen langs de ruiten, kriebelen op mijn blote huid, met ijzige vingers langs mijn ruggraat strijken. Er werd dringend op de deur geklopt, en we schrokken allebei.

'U maakt het uw mooie dochter toch niet moeilijk, mevrouw Grayson,' zei dokter Portnoy, de psychiater die zich om mijn moeder bekommerde.

'Nee hoor,' zei ik, terwijl ik wegstapte bij Nerissa. Ik hield niet van artsen, hield niet van hun harde ogen die iemand zoals mijn moeder ontleedden, maar luisteren naar Portnoy was beter dan luisteren naar het geraaskal van mijn moeder. Ik was opgelucht dat hij verschenen was.

Nerissa's blik schoot heen en weer tussen mij en Portnoy toen hij de kamer in stapte. Ongeruste ogen vervuld van een dierlijke sluwheid. Portnoy klopte op de borstzak van zijn witte jas, waar de zilveren handvatten van een injectiespuit uit staken.

'Ik geef je een afscheidszoen,' fluisterde mijn moeder alsof het ons geheimpje was, en vervolgens knelde ze me in een

stramme omhelzing. 'Ziet u, dokter?' riep ze. 'Alleen maar moederliefde.' Ze lachte luid, het geluid van een kraai, alsof ze het een enorme grap vond dat zij moeder was, en toen stapte ze achteruit en ging weer voor het raam zitten om te kijken hoe de schemering overging in het donker.

Ik wendde me af. Ik kon het niet meer aanzien.

'Ik maak me grote zorgen om uw moeder,' zei dokter Portnoy. Hij liep met me mee naar het einde van de afdeling en liet een potige broeder het inklapbare veiligheidshek openen. 'Haar waanbeelden worden levendiger. U weet dat we haar, als ze zich zo blijft gedragen, naar een extra beveiligde afdeling zullen moeten verhuizen. Ik kan het risico niet nemen dat ze onze rustigere patiënten besmet als haar waanzin verergert.'

Ik kromp ineen. Mijn moeder was onmiskenbaar waanzinnig, maar een extra beveiligde afdeling? Dat betekende een vensterloze kamer en een bed met riemen. De inhoud van de injectiespuit in Portnoys zak. Geen bezoek meer.

'Ik weet dat u onder toezicht van de stad staat,' vervolgde Portnoy. 'Maar ze blijft uw moeder, en u hebt meer kans om tot haar door te dringen dan ik. U moet haar de ernst van haar situatie laten inzien, van de behoefte aan verbetering in haar diagnose.'

Ik legde mijn hand op de grote voordeur van het gekkenhuis. Koude lucht sijpelde naar binnen door de kieren. 'Dokter Portnoy.' Ik kreeg dat loden gevoel weer, dat me terugsleurde naar mijn moeder, hoe ik me ook verzette. 'Nerissa luistert naar niemand, en al helemaal niet naar mij. Ze is al mijn hele leven gek.'

'De voorkeursterm is "viraal aangetast",' wees hij me glimlachend terecht. 'Die arme zielen die hun verstand zijn verloren aan het necrovirus kunnen daar niets aan doen, weet u. Niemand zou ervoor kiezen zijn geest te laten wegvreten door virale sporen tot er alleen nog waandenkbeelden overblijven.'

Dat wist ik inderdaad. Maar al te goed. Voordat het necrovirus was verschenen en zich over de planeet was gaan ver-

spreiden, zeventig jaar voordat Nerissa was geboren, werden gekken misschien af en toe beter. Maar in mijn leven was dat nooit gebeurd. Bij mijn moeder zou het nooit gebeuren.

Omdat ik uitgepraat was, duwde ik de deur open naar de drukke Derlethstraat aan de voet van de granieten trap en de kookgeuren uit het restaurantje aan de overkant van de zee van pendelbussen en voetgangers. Stoom steeg op uit afvoerroosters in de stoep en de uitlaatpijpen van venterskarren en vormde een laaghangende mist die als een wolk van slechte voorboden boven het gesticht hing. Diep beneden me, niet meer dan een fluistering onder mijn voeten, voelde ik het trillen van de Lovecraft-Machine terwijl de grote tandwielen in het hart van de stad draaiden en draaiden. De machine die de stad stoom en leven schonk, aangedreven door gevangen ether.

Portnoy wachtte op antwoord als de afkeurende hoogleraar in een vak waar ik onvoldoende voor stond. Ik zuchtte verslagen. 'Hoe u het ook noemt, ze is gek, en ik kan u niet helpen, dokter Portnoy.'

Ik wilde de deur uit stappen, maar hij hield me tegen. Zijn greep was stevig, niet wanhopig zoals die van Nerissa. Deze greep was hard als die van een gieterijautomaat die een lading ijzer optilt. 'Juffrouw Grayson, u bent bijna jarig.'

Ik slikte de molensteen in mijn keel weg. Paniek. 'Ja.'

'En hoe voelt u zich? Dromen? Lichamelijke symptomen?'

Zijn greep verstrakte terwijl ik mijn spieren spande. Ik kon niet weggkomen. 'Nee.'

Portnoy keek me fronsend aan, en ik keek naar mijn schoenen. Als hij mijn ogen niet zag, kon hij de leugen daarin ook niet zien.

Uiteindelijk zei Portnoy: 'Ik stel voor dat je nog voor je verjaardag over definitieve maatregelen voor je moeder nadenkt, Aoife. Tref regelingen met de stad nu het nog kan. Het kan slecht aflopen met liefdadigheidspatiënten als niemand zich om hen bekommert. Cristobel is een experimentele faciliteit, weet je.'

'Experimenteel', een prachtwoord voor de meeste studenten

die net als ik techniek studeerden, maar het stuurde een vlag van misselijkheid rechtstreeks naar mijn maag. Hier verwees het niet naar de heilige traditie van hypothese, theorie en bewijs. Het betekende schoktherapie. Afgesloten kamers. Water-tanks en halogeenverlichting. Portnoy bedotte me niet; hij wilde degene zijn die virale waanzin genas, die de gouden sleutel vond waar iedereen die hem was voorgegaan had gefaald. Ik had een paar van de schepsels gezien die hij door de gangen vervoerde. Stuiptrekkende ledematen, kaalgeschoren hoofden, lege ogen. Experimenten.

Mijn moeder kluisterde me aan haar waanzin, maar hoe graag ik ook wilde ontsnappen, zó wilde ik het beslist niet.

De klokken van de St. Oppenheimerkathedraal begonnen vijf uur te slaan en ik rukte mijn arm los uit Portnoys greep. Hij keek me aan terwijl de stoom van de buitenwereld de glazen van zijn bril deed beslaan. 'Ik moet nu echt gaan,' zei ik, in een poging mijn bonzende hart te laten bedaren.

'Prettige avond dan, juffrouw Grayson,' zei hij. Diezelfde wens sprak niet uit zijn ogen. Portnoy sloeg de deur achter me dicht met een onomkeerbare knal, een grafgeluid. Alle gekkenhuizen hadden dezelfde zware deuren waardoor je wist dat ze altijd een stukje van je zouden houden, zelfs wanneer je weg kon.

Onderweg wikkelde ik mijn sjaal om mijn gezicht om de koude lucht niet in te ademen. Vertrekken uit het gekkenhuis voelde altijd als een tijdelijk uitstel van executie. Ik zou volgende week gewoon terug moeten, aangenomen dat mijn moeder haar bezoekrechten niet weer verspeelde. Ik liep snel door, liet de kou de draaikolk van woede en paniek uit me wegbranden, me kalmeren, me weer in een anoniem meisje veranderen dat zich haastte om de pendelbus te halen. De halte van de Witte Lijn, terug naar de Academie en de Technische School, was drie straten verderop, op de hoek van Derleth en Oakwood, en hij ging na vijf uur nog maar één keer per uur.

Ik kwam op de hoek aan en zag nog net dat de pendelbus met een gebrul van tandwielen en een wolk stoom als de boer

van een draak wegreed. Vloekend schopte ik tegen de stoep-
rand. Twee passerende Sterrenzusters loerden naar me en
maakten het teken van het Oog: twee vingers tegen hun voor-
hoofd. Ik wendde mijn blik af. De Sterrenzusters en hun Grote
Ouden mochten me vervloeken zoveel ze wilden. Niets kon
erger zijn dan de vloek die al als een tijdbom tikte in mijn
bloed.

Ik draaide mijn sjaal om mijn hoofd en liep door, aangezien
er niets anders op zat dan te blijven lopen tot ik een pendelbus
inhaalde die me zou terugbrengen naar de Bovenstad. Dokter
Portnoys woorden maalden door mijn hoofd en vermengden
zich met Nerissa's dromen. Ik had hoofdpijn, een aanhoudend
gebons in hetzelfde ritme als mijn hart, en ik moest nog leren
voor een tentamen morgenochtend. Het zag er niet naar uit
dat mijn dag nog zou verbeteren.

Toen ik een paar straten verder was, terwijl mijn stemming
met elke stap verslechterde, hoorde ik iemand naar me roepen
van de overkant van de drukke straat.

'Aoife? Aoife! Wacht!'

Een lenige gestalte schoot voor een fietspendel die een kar
met geroosterde noten voorttrok langs, en de bestuurder
schreeuwde iets in het Duits. Ik had voldoende lessen gehad
om te weten dat het bepaald niet beleefd was, maar Calvin
Daulton niet.

'Gelukt!' hijgde hij toen hij bij me was, met gloeiende wan-
gen van de kou. 'Ik had het bijna niet gered. Ik zag je langs-
komen.'

'Wat doe jij helemaal in de Oude Stad?' vroeg ik verbaasd.

Cal hield een tasje omhoog van de kantoorboekhandel aan
de overkant. 'Pennens en inkt. De enige winkel in de stad die
fatsoenlijke Indiase inkt verkoopt. We moeten morgen een
schema inleveren, of was je dat soms weer vergeten?'

'Natuurlijk niet. Ik ben al klaar.' Het was maar een klein leu-
gentje. Niet zoals mijn leugen tegen dokter Portnoy over mijn
dromen. De schetsen voor mijn schema waren klaar, maar het
overzetten op goed papier, het invullen van de technische spe-

cificaties, de berekeningen, dat werk lag allemaal nog op me te wachten op de meidenslaapzaal. Dat deel was ik wel vergeten. Nerissa slurpte mijn gedachten op zoals men zei dat de Grote Ouden op hun reizen door de sferen hele zonnen verslonden.

‘Uiteraard,’ zei Cal, die weer op adem was gekomen. ‘Dus jij hebt de bus ook gemist, hè?’

‘Op een haar na,’ zei ik, en ik werd weer helemaal opnieuw boos. Als Portnoy me niet had opgehouden in het gekkenhuis...

‘Dan zullen we het met klikjes moeten doen,’ verzuchtte Cal. Ook al had Cal ongeveer het postuur en de vorm van een pijpenrager, hij kon eten als een barbaar tijdens een feestmaal. Ik was al met hem bevriend sinds mijn eerste dag op de Academie, en als hij niet aan stripboeken dacht of me om tips vroeg voor hoe hij de aandacht kon trekken van mijn kamergenootje Cecelia, dan dacht Cal aan eten. Klikjes waren een tragedie van dezelfde orde als van de Technische School getrapt worden en naar de Toneelschool moeten. Mij kon het vanavond niets schelen. Mijn maag zat nog steeds in de knoop.

We stonden aan het begin van de Derlethstraat en voor ons kolkte de brede, bloed-en-roestkleurige rivier de Erebus met traag bewegende ijsschotsen erin. Links lag de rivierboulevard, spookachtig blauw verlicht door etherlantaarns en vol met late toeristen en winkelend publiek. Uit de speelhal klonk verlokkelijke muziek, en ik wist dat de goedkope trofeeën een grote aantrekkingskracht hadden op Cal.

Rechts lag de Dunwichlaan, een volkomen onverlichte keienstraat met alleen een ouderwetse olielantaarn aan de gevel van een pub die de Jack & Crow heette.

De Dunwichlaan liep onder de voet van de Grensbrug door, het ijzeren wonder dat Joseph Strauss zo’n dertig jaar eerder voor de stad had gebouwd. Cal en ik, samen met de rest van de tweedejaarsstudenten, waren er aan het begin van het jaar op excursie geweest. Het was het model waarmee we het schematekenen oefenden totdat men ons daar goed genoeg in vond om onze eigen schema’s te maken. Als je de Grensbrug niet

kon namaken, mocht je een bezoekje brengen aan het hoofd van de school en kreeg je de vriendelijke suggestie dat je toekomst misschien toch niet in de techniek lag. Er waren tot aan dat tentamen nog drie andere meisjes op school geweest. Nu was alleen ik nog over.

De brug zag er van onderaf heel anders uit, hurkend over de rivier als een beest in ruste, het ijzeren traliewerk zwart afstekend tegen de schemering. Ik trok aan Cals arm. 'Kom mee.'

Hij keek me niet-begrijpend aan. 'Waarheen?'

Ik liep de Dunwichlaan in. De keien voelden glad onder mijn voeten van de rijp. Cal holde achter me aan. 'Ben je gek? Studenten mogen hier niet komen; de hele Oude Stad is verboden terrein. Mevrouw Fortune en meneer Hesse villen ons levend.'

'Wie gaat het ze vertellen?' vroeg ik. 'Dit is de snelste weg om lopend terug te komen naar de Academie. We hoeven ons nergens zorgen om te maken als we samen zijn.' Dat wist ik niet zeker. Ik was nog nooit in het donker door de Oude Stad gelopen. Studenten, vooral liefdadigheidsgevallen, konden het zich niet veroorloven de regels van de Academie te overtreden, en zoals Cal zei was de Oude Stad, bij dag of bij nacht, geen plek waar een fatsoenlijk meisje naartoe ging. Niet als ze fatsoenlijk wilde blijven.

Maar ach, we waren in een stad, ver van eventuele uitbraken van het necrovirus en de kettters waar de Rationalisten tegen predikten. Er zouden geen waarzeggers, charlatanheksen of 'viraal aangetasten' uit de bosjes springen om ons aan te vallen. Althans, dat hoopte ik vurig.

Cal aarzelde en keek om naar de felle gloed van de etherlampen en de speelhal.

'Kliekjes,' bracht ik hem in herinnering. Dat deed 't hem; Cal haalde me in, blies zijn borst op en stopte zijn handen diep in de zakken van zijn buffelleren lapjesjas, als een stoere kerel in een stripboek.

We liepen een tijdje verder, tot de geluiden van de Derlethstraat vervaagden en nieuwe geluiden hoorbaar werden. Ge-

dempte muziek uit de Jack & Crow. Het gedruppel van vocht vanaf het wegdek van de brug boven ons. Het gerommel van vrachtwagens met ladingen ijzer die de brug overstaken op weg van en naar de gieterij.

‘Dit valt best mee,’ zei Cal te stoer en te luid. We passeerden dichtgetimmerde rijtjeshuizen, waarvan de ruiten allemaal waren ingegooid en de overgebleven scherven deden denken aan de ogen van insecten. Steegjes die in duizelingwekkende bochten nergens naartoe leidden. Ik voelde het vocht van de rivier en huiverde.

Geen enkele student mocht in de Dunwichlaan komen. Ik had altijd gedacht dat dat was om de jongens weg te houden bij de prostituees en opiumtenten waar wij eigenlijk niets van hoorden te weten, maar nu vroeg ik me af of dat het wel was. De kou werd erger. De onbedekte delen van mijn huid waren zo verkild dat ze aanvoelden als kristal.

‘Hé,’ zei Cal, waardoor ik schrok. ‘Heb je gisteravond op de etherbuis naar *The Inexplicables* geluisterd? Het was heel goed deze week. Een avontuur van de Zwarte Klauw.’

Ik balde mijn vuisten en nam me voor om van nu af aan dapperder te zijn. De Dunwichlaan was armoedig en verlopen, maar hij zou me niet besluipen. ‘Nee, niet gehoord. Ik was aan het leren.’ De enige keer dat men het acceptabel vond dat we hoorden over hoe de wereld vroeger was – voordat het virus zich verspreidde, voordat het Consortium van Naties na de Grote Oorlog Machines begon te bouwen, vóór de avondklokken en staatspolitie in alle steden – was wanneer die tijd werd bespot in goedkope, door de staat goedgekeurde hoorspelen op de buis.

Cal verslond die dingen. Ik vond ze eigenlijk verschrikkelijk.

‘Dat doe je te veel. Leren,’ zei Cal. ‘Straks heb je nog een bril nodig, en je weet wat ze zeggen: jongens willen niet van bil...’

‘Cal...’ Ik bleef geërgerd midden op straat staan. Ik stond op het punt hem de les te lezen, toen er een schreeuw weergalmde vanuit een steegje tussen het volgende stel huizen. ‘... hou je kop,’ maakte ik mijn zin af.

Cals mond vertrok en hij verstijfde naast me. We bleven op straat staan en wachtten af. Er klonk nog een schreeuw, samen met zacht gesnik. Ik kreeg onwillekeurig een herinnering aan het gekkenhuis en het gekkenhuis dat eraan was voorafgegaan, met het altijd hoorbare gehuil op de afdelingen. Als ik mijn vuisten niet had gebald, hadden mijn handen getrild als dorre bladeren.

Cal wilde doorlopen. 'We moeten gaan helpen.'

'Wacht,' zei ik, trekkend aan zijn jas. 'Wacht even.' Ik wilde niet verder lopen, en ik wilde al helemaal niet dat Cal me daar alleen achterliet. Waarom had ik deze kortere weg genomen? Waarom had ik geprobeerd slim te zijn?

Het gesnik werd luider. Cal rukte zijn arm los, begon te rennen en sloeg het steegje in. 'Ik ga haar helpen!' riep hij me nog toe voordat hij om de hoek verdween.

'Verdomme,' vloekte ik, want er waren toch geen leraren in de buurt die me konden laten nablijven. 'Cal! Cal, blijf hier!'

Ik volgde hem de steeg in, waar ik zijn stroblonde haar verderop in het donker zag deinen als een moeraslichtje. 'Cal,' fluisterde ik, niet uit discretie maar puur uit angst. Ik ben geen jongen. Ik geef het toe wanneer ik bang ben, en dat geschreeuw had me bang gemaakt. 'Het is misschien niet wat je denkt.' Als Cal gewond raakte, en dan nog wel door mijn schuld... Ik haastte me achter hem aan.

In de steeg zag ik een berg lompen liggen, de ineengedoken gestalte van een zwerver in een oliejas en overall. De geur van bederf was heel doordringend, zoet zoals een verrotte bloem.

Cal was verward tot stilstand gekomen. 'Het stinkt hier.'

Ik zag dat de nachtzwaluw opkeek van zijn feestmaal, de zwerver, en zag de laatste restjes haar die nog als spinnenwebben aan zijn schedel kleefden. Mijn keel kneep samen, zoete gal kroop omhoog naar de achterkant van mijn tong. Ik had nog nooit een nachtzwaluw van dichtbij gezien. Er nog nooit een geroken. Het was erger dan alles waarvoor de leraren ons hadden kunnen waarschuwen.

'O, help me alsjeblieft,' zei het wezen met de stem van een

meisje. 'Ik heb het zo koud... ik ben zo eenzaam...' Het trok zwarte, gezwollen lippen naar achteren en onthulde vier scherpe hoektanden.

'O, shit,' zei Cal alleen maar.

De nachtzwaluw bewoog de rest van zijn lichaam, bleke, leerachtige ledematen die probeerden zich te bevrijden uit zijn camouflagehuid. De kleding van de zwerver en de overblijfselen van de man zelf gleden op een hoopje omlaag, en de nachtzwaluw stak zijn verschrompelde armen uit, waar aan de onderkant rafelige vleugels uit groeiden.

'Kom maar,' smeekte hij, nog altijd op die klaaglijke, zachte toon. 'Eén kusje, meer heb ik niet nodig.'

Staren naar dat wezen was hypnotisch, zoals wanneer je naar een onderzoekelijk op de School voor Geneeskunde keek, en de geur ervan overstelpte me. De stem die op Cal en mij toe dreef was even geruststellend als een streling over je wang, of de geur van papavers die 's zomers op de wind vanuit de Oude Stad meekwam.

Cal zette een schuifelende stap naar voren en stak zijn hand uit. Hij en de nachtzwaluw waren vlak bij elkaar. 'Niet doen...' fluisterde Cal.

Daardoor kwam ik weer bij zinnen. De gedachte dat dat wezen Cal zou aanraken met die smerige hand met zwarte nagels en door het water zacht geworden, dode huid, die bij contact Cals bloed zou besmetten met het necrovirus zodat hij langzamerhand, dag na dag, ook in een nachtzwaluw zou veranderen, gaf me enorme kramp in mijn buik en haalde me terug naar de winterse avond in het steegje in plaats van de zweverige, zomerse plek die de stem van de nachtzwaluw me had getoond.

Ik stak mijn hand in mijn tas. Er waren veiligheidsvoorschriften, oefeningen. De projectieman op de Academie had ons er een lantaarnrol over laten zien. *Het necrovirus en jij!* Uitleg over de overdracht, besmetting en, ten slotte, hoe je moest omgaan met iemand die niet meer te redden was.

Ik had me tijdens die presentaties verveeld, zoals altijd. Alles

wat er nuttig aan was, als er al iets nuttigs aan was, was zojuist mijn hoofd uit gevlogen bij het zien van de ogen van dat wezen, als bevroren vijvers, en zijn verrotte huid.

Ik probeerde na te denken. Nachtzwaluwen haatten ijzervijzel. Helaas had ik daar meestal geen handvol van bij me in mijn tasje met lippenstift en haarborstel. Die strategie viel dus af.

Licht. Nachtzwaluwen haatten licht, omdat hun huid lichtgevoelig was door het virus. Mijn zoekende vingers vonden mijn draagbare etherbuis, gevuld met het blauwe wonder van Edisons gas. Hij was net voldoende geladen om te luisteren naar krasserige muziek of om de laatste meldingen over protestactiviteiten op te vangen, zodat ik de plekken in de stad kon ontwijken waar de proctoren het aan de stok hadden met relschoppers. Ik kon niet eens de hoorspelen ontvangen waar Cal zo van hield, die werden uitgezonden vanaf de grote antennes in Nieuw Amsterdam. Maar het zou wel genoeg zijn, hoopte ik.

'Cal,' zei ik scherp. 'Ga aan de kant.' Hij knipperde met zijn ogen, maar deed wat ik zei. Ik haalde mijn arm naar achteren en gooide de etherbuis op de grond. De messing behuizing barstte open en de elektrische spiraal vonkte. De buis zelf ontplofte en scherven behandeld glas schoten in het rond terwijl het gas dat erin zat ontsnapte. Ik had weleens etherreacties gezien op lantaarnrollen, enorme ontploffingen die de regering veroorzaakte in de woestijn, maar op zo'n korte afstand was zelfs een klein beetje gas net een bom. 'Doe je ogen dicht!' riep ik, en zelf dook ik tegen de muur van de steeg aan.

De ether gaf een plof toen hij in aanraking kwam met de zuurstof in de lucht. Er schoten blauwe vlammen omhoog, die een paar seconden gloeiden als een blikseminslag voordat de reactie verpieterde en de geur van verbrand papier achterliet.

De nachtzwaluw begon te krijsen. Heel anders dan de muzikale stem van eerder. Dit klonk snerpend, schraperig en hongerig.

Cal hielp me overeind door aan mijn hand te trekken. 'We moeten weg.' Ik omklemde zijn benige vingers en liet me mee-

slepen. Mijn voeten weigerden mee te werken, mijn knieën wilden niet buigen, maar op de een of andere manier hield ik me aan Cal vast en rende mee.

Ik keek nog één keer om en zag de nachtzwaluw kronkelen op de grond, terwijl er grote stukken huid af waaiden en de lucht in vlogen en de laatste beetjes ether erboven in de wind dansten.

Meer hoefde ik niet te zien. Ik haalde Cal in en we renden naar de Academie.

2

De Technische School

We bereikten het einde van de Dunwichlaan en waren de Storm-avenue al in voordat ik doorhad dat ik nog steeds liep te trillen. De poorten van de Academie waren niet ver meer, maar ik bleef staan en leunde tegen een lantaarnpaal.

Cal hield zijn hoofd schuin. 'Aoife, ben je gewond?' Hij zocht in zijn tas. 'Ik heb mijn EHBO-doosje hier ergens... Ik moest vandaag een klep plaatsen in het lab.'

'Ik... ik...' Ik sloeg mijn armen om mijn lichaam heen, ook al droeg ik een jekker met mijn uniformtrui eronder. Ik had het ijskoud. Het voelde alsof de dood een hand tegen mijn wang had gelegd, de kilte diep in mijn botten had gestopt, ook al predikten de Rationalisten dat de dood niet bestond en alleen maar een einde was. Een punt achter een zin, en daarna een lege bladzijde.

'Ik wil gewoon naar binnen,' zei ik, omdat ik Cals ongeruste gezicht niet kon verdragen. Cal was ontzettend overbezorgd. In de twee jaar dat ik hem nu kende, was hij nooit ook maar een beetje minder schichtig geworden.

'Kom maar,' zei Cal. Hij bood me zijn arm aan en ik haakte

de mijne erdoorheen, gewoon blij dat ik het trillen van mijn benen kon verbergen. Ik had nog nooit een viraal schepsel van zo dichtbij gezien. Waanzinnigen zoals mijn moeder waren één ding, alleen maar besmet. Een mens met een bewustzijn en een gezicht, door het necrovirus volledig gemuteerd tot een onmenselijke nachtzwaluw, was iets heel anders. De geur ervan bleef me bij, alsof ik in slaap was gevallen in een tuin vol nachtmerries.

De poorten van de Academie doemden op uit de laaghangende mist en we liepen onder het symbool van het tandwiel en de liniaal door, het insigne van de Meesterbouwer. Het altijd aanwezige teken dat ons van overal aankeek, van de bakstenen in onze slaapzalen en de badges op onze uniformen tot de boog van de Rationalistische kapel aan de rand van het terrein. Het symbool van de rede, een bescherming tegen het necrovirus en de ketters, waar alle rationele burgers van Lovecraft die de principes van de Meesterbouwer volgden zich aan hielden.

Cal keek naar de eetzaal, waar het licht nog brandde, en zuchtte. 'Het zal wel geen zin hebben om te doen alsof we gewoon verlaat zijn.'

Mevrouw Fortune bewees zijn gelijk door de dubbele deuren van de zaal uit te komen zeilen, met haar lange wollen rok en cape fladderend achter haar aan. 'Aoife! Aoife Grayson, waar op Galileo's ronde aarde heb jij uitgehangen?'

Meneer Hesse liep vlak achter haar. 'Daulton, kom hier. Je weet dat je al binnen had moeten zijn.' Meneer Hesse was zo scherp als mevrouw Fortune rond was, en ze vormden een merkwaardig stel in het licht van de eetzaal.

'Aoife, je bent smerig en je stinkt als het parfum van een hoer,' zei mevrouw Fortune. Ik had het nog steeds koud, maar voelde mijn wangen branden van schaamte; en van opluchting omdat ze me niet verder uithoorde. 'Ga naar je kamer en fris je op,' vervolgde ze. 'Voor straf krijg je geen avondeten.'

Geen avondeten, dat stond gelijk aan een hartelijke omhelzing. Als mevrouw Fortune ontdekte dat ik in de Oude Stad

was geweest en in contact was gekomen met een viraal schep-
sel, kon ik van school worden gestuurd.

Meneer Hesse schraapte luidruchtig zijn keel, en Fortune trok haar wenkbrauw naar hem op. Mevrouw Fortune had als meisje bergen beklommen en was met een rugzak door Afrika getrokken voordat ze hier was beland. Maar weinig mensen streken haar tegen de haren in. 'Wat is er, Herbert?' vroeg ze. Ik wachtte af. Hesse was er berucht om dat hij lijfstraffen uitdeelde en leerlingen liet nablijven. Hij had ook altijd het idee dat alle leerlingen zich zouden misdragen als ze de kans kregen, veel meer dan mevrouw Fortune. Ik hield mijn adem in.

'Nou?' spoorde mevrouw Fortune hem aan.

'Dat meisje heeft na zessen nog door de stad lopen dwalen en het steen mag weten wat uitgespookt, en jij laat haar alleen maar een maaltijd overslaan?' vroeg Hesse. Om zijn mening over mijn straf kracht bij te zetten, snauwde hij: 'Daulton, naar de binnenplaats. Nu. Blijf daar in de houding staan totdat ik je kom halen.' In de houding staan op het plein leek op het eerste gezicht niet zo erg, totdat je er een paar uur volkomen stil en stram in de kou had gestaan. Marcos Langostrian was vorig jaar zijn kleine teen kwijtgeraakt door bevriezing nadat hij de hele avond buiten had gestaan. Hij had het verdiend, die worm, maar ik had medelijden met Cal terwijl meneer Hesse woest naar hem keek.

Cal zuchtte diep. 'Tot morgen, Aoife. En bedankt voor... eh... daarstraks. Je bent een kei.' Hij liep op een drafje in de richting van de binnenplaats.

Hesse tuurde naar me door zijn bril. Het dikke bakelieten montuur was te groot voor zijn gezicht en deed hem er nog muiziger uitzien. 'Waarom bedankt hij je, Grayson? Heb je je rokken voor hem opgetild op weg naar huis? Ik ken jullie beschermelingetjes van de stad en ik weet hoe jullie zijn, vooral degenen met moeders in een...'

'Menéér Hesse,' zei mevrouw Fortune met een stem waarmee ze tandwielen had kunnen strippen. 'Dank u voor uw

hulp. Aoife, ga naar je kamer. Hebben jij en die ongelukkige meneer Daulton morgen geen tentamen?’

‘Ja,’ zei ik, blij dat het bijna donker was en Hesse niet kon zien dat ik een kleur had gekregen. Ik had lang geleden al geleerd dat schreeuwen en ruziemaken over mijn moeder of mijn reputatie alles alleen maar erger maakte, en een grote mond opzetten tegen een huishoofd, nou... daar moest ik niet aan denken bij alle problemen die ik al had.

Dat betekende nog niet dat het niet bij me opkwam om die superieure grijns van Hesses gezicht te slaan. Hij dacht dat hij me kende. De hele Academie dacht de blauwdruk te kennen van Aoife Grayson, beschermeling van de stad en dochter van een waanzinnige.

Ze wisten helemaal niets.

‘Vooruit, je kunt gaan.’ Fortune maakte een weggarend gebaar met haar handen. Ik sjokte naar de meidenafdeling en beklom de vier trappen naar de verdieping van de tweedejaars, vlak onder de zolderkamers van het oude gebouw. De Lovecraft-Academie voor Kunst en Techniek bestond uit meerdere statige woningen en bijgebouwen, en de meidenafdeling was voorheen een stal geweest. In de zomer rook je er onder het dak nog altijd hooi en paarden. Het deed me denken aan een geest, een zwakke verbinding met een verleden waarin het necrovirus, gekkenhuizen en Aoife Grayson, liefdadigheidsstudent, nog niet bestonden.

Eigenlijk had mijn bureautje met zijn lawine van blauwdrukpapier, technische boeken en lesaantekeningen mijn bestemming moeten zijn, maar in plaats daarvan ging ik op mijn bed liggen en trok mijn knieën op. Vanavond zou er van leren niets meer komen, niet na wat er bij mijn moeder en met Cal was gebeurd. De ijzeren bedveren kreunden, maar ik negeerde dat en rolde me op mijn zij, met mijn gezicht naar de lage muur waar het schuine plafond begon. Mijn kamergenootje Cecelia was naar een koorrepetitie voor het optreden op Allerheiligen, en ik hoorde alleen het zachte sissen van de etherlamp.

Ik maakte een prop van mijn jas en smeed hem de hoek in, in een poging de geur van de Dunwichlaan uit te wissen, en haalde vervolgens een potlood en een schrift onder mijn kussen vandaan en begon wiskundesommen op te lossen voor bouwkunde. In tegenstelling tot fröbelwerk zijn getallen solide en stabiel. Getallen houden de geest op orde. Een ordelijke geest kan niet ten prooi vallen aan waanzin, worden verteerd door dromen of ziek worden van de fantastische en ongeloofwaardige landen die alleen waanzinnigen kunnen bezoeken.

Althans, dat hield ik mezelf al voor sinds mijn moeder was opgenomen. Sinds mijn achtste. Acht jaar is een lange tijd om te liegen, zelfs tegen jezelf.

Opgeschrokken door gekrabbel aan de deur kwam mijn hoofd met een ruk omhoog. De chronometer op mijn bureau, met zijn zoemende radertjes en schommelende gewichtjes, gaf halftien aan. Ik was half in slaap gevallen. ‘Celia, ben je je sleutel weer vergeten?’ riep ik. Cecelia was er berucht om dat ze alles kwijtraakte, van bladmuziek tot haarspelden.

In plaats van een antwoord verscheen de zacht geworden hoek van een perkamenten envelop onder de deur door, gevolgd door het snelle bonken van voeten die wegrenden door de gang. Ik raapte de brief op en zag de adressering, geschreven in keurige blokletters:

JUFFROUW AOIFE GRAYSON, TECHNISCHE SCHOOL,
LOVECRAFT, MASSACHUSETTS

De envelop was aan een hoek verkoold, vuil en glanzend van de modder, de inkt doorgelopen als een bloedvlek. Hij zag eruit alsof hij een heel eind had gereisd.

Mijn hart stopte. Ik rukte de deur open en keek de gang in, terwijl mijn bloed in mijn oren suisde. Er was niemand. Het was stil op de slaapafdeling, stoffig en schemerig als altijd, op wat flarden van een variétevoorstelling na die van verderop in de gang kwamen. Het studiapubliek lachte over de ether toen

de gastheer vroeg: 'Wat is het verschil tussen een nachtzwaluw en mijn vriendin?'

Even snel sloot ik de deur weer en deed de grendel erop. De brief lag op mijn bed, giftig als een zwarte weduwe. Het handschrift was even onmiskenbaar als onopvallend.

Voordat ik de envelop kon openmaken, rammelde de deur weer. 'Aoife? Aoife, doe onmiddellijk open.'

Mevrouw Fortune. Wat een rotmoment. Ik propte de brief onder mijn kussen. Mevrouw Fortune was het vriendelijkste en begripvolste huishoofd dat er bestond, maar als ze die brief zag, zou dat zelfs haar goede wil op de proef stellen.

'Aoife!' De deurklink rammelde opnieuw. 'Als je daar zit te roken of alcohol zit te drinken...'

Ik deed snel mijn sjaal af, maakte een paar knoopjes van mijn blouse los en zette de kraan van de wasbak in de hoek vol open. Ik hoefde mijn haar niet door de war te maken; mijn donkere, weerbarstige lokken stonden al vanzelf pluizig over-eind. Ik deed de deur open. 'Sorry, mevrouw Fortune. Ik was me aan het wassen.'

Haar gezicht ontspande en ze stapte naar binnen. 'Het geeft niet, lieverd. Ik zal het kort houden. Ik wilde je dit eigenlijk bij het eten vertellen, maar...'

Ik liet mijn hoofd zakken en hoopte dat ik er gepast schuld-bewust uitzag. Maar eigenlijk hoopte ik alleen maar vurig: *kijk niet naar mijn bed.*

'Aoife, er is geen gemakkelijke manier om je dit te vertellen,' zei mevrouw Fortune, die haar aanzienlijke armen over elkaar sloeg onder haar al even aanzienlijke boezem. 'Het schoolhoofd wil dat je dinsdag na het avondeten bij hem komt voor een bespreking over je toekomst hier.'

Ik hield mijn gezicht uitgestreken, hoewel er vanbinnen van alles kolkte. Als je wilt leren hoe je je gezicht in de plooi moet houden, moet je beschermeling van de stad worden en naar een paar strenge tehuizen gaan waar de nonnen je om de minste grinnik of frons een tik op je handen of je mond geven. 'Ik begrijp het niet,' zei ik, hoewel ik het wel begreep. Ik hield de

schijn op van orde, routine en eentonigheid om de waarheid op afstand te houden. Meestal. Maar niet nu, terwijl die brief een gat brandde in mijn matras.

‘Aoife, je bent niet onintelligent,’ zei mevrouw Fortune. ‘Het is al een hele prestatie dat jij als meisje bent aangenomen op de Technische School. Maak jezelf niet te schande door dommetje te spelen.’

‘Ik begrijp het niet,’ herhaalde ik zacht en onschuldig. Mijn stem brak en daar haatte ik mezelf om. ‘Mijn verjaardag is pas over een maand.’

‘Ja, en op die dag, als we de zaken vanuit een historisch perspectief bekijken, kunnen er bepaalde... gebeurtenissen plaatsvinden,’ zei mevrouw Fortune. ‘Je moeder begon tekenen te vertonen op haar zestiende, hoewel we helaas niet weten wanneer en hoe ze was blootgesteld. Je familie heeft een latente infectie, dat is door haar artsen aangetoond. Het schoolhoofd wil je voorbereiden door je een paar feiten te vertellen. Dat is alles.’ Haar grote gezicht droeg een kleur van haar hals tot haar haargrens, en ze deinde heen en weer in haar stevige schoenen alsof we op het dek van een schip stonden.

Ik bleef zwijgen en luisterde naar mijn ademhaling, die in en uit siste door mijn neusgaten. Aangetoond, m’n reet. Er was geen betrouwbare test voor het necrovirus; vaak werd iemand alleen maar opgenomen omdat zijn gezicht iemand anders niet aanstond. Dat had ik wél geleerd van dokter Portnoy en mijn ervaringen met het gesticht.

Mevrouw Fortune klakte met haar tong toen ik bleef zwijgen. ‘Heb je niets te zeggen, Aoife?’

‘Ik ben mijn moeder niet,’ grauwde ik, even vals als de nachtzwaluw. Ik was anders dan Nerissa. Ik doolde niet rond in dromen. Ik had ijzer en machines in mijn bloed.

‘Nee, lieverd, dat zeggen we ook helemaal niet, maar je moet toegeven dat Conrad...’ begon ze. Ik keek haar woedend aan, met een harde blik gemaakt van getemperd glas. Mevrouw Fortune slikte de rest van haar zin in.

‘En ik ben mijn broer ook niet,’ zei ik knarsetandend. ‘Is dat

wat het schoolhoofd wil zeggen? We zijn gek omdat mijn moeder niet met mijn vader is getrouwd? Wij zijn gek omdat zij een del was? Nou, dat is níét waar en ik ben níét gek.' De warmte steeg naar mijn wangen omhoog als te veel stoom in een toeverleiding. Ik zou nog ontploffen door de hoge druk.

Mevrouw Fortune leek opgelucht nu ze weer terug was op bekend terrein. 'Zo dien je niet tegen een huishoofd te spreken, jongedame. Maak nu je huiswerk af en trek je nachtjapon aan. Over een uur gaat het licht uit.'

'Ik word níét gek,' zei ik nog eens luid toen ze achteruit de kamer uit liep.

'O, Aoife.' Mevrouw Fortune zuchtte. 'Hoe kan iemand dat nou in vredesnaam zeker weten?' Ze glimlachte droevig en sloot de deur.

De ether siste. Ik voelde tranen over mijn wangen lopen, maar veegde ze niet weg en liet ze koud worden op mijn huid.

Ik wachtte nog best een tijdje nadat Fortunes voetstappen zich hadden verwijderd, en toen griste ik de brief onder mijn kussen vandaan en scheurde hem met mijn duimnagel open. Er waren nog drie andere brieven gekomen in het jaar nadat mijn broer Conrad was weggegaan. Ik bewaarde de enveloppen in de kist bij mijn bed, onder mijn blauwe trui met het motengt bij de oksel.

De brieven in zijn handschrift arriveerden altijd onopgemerkt en bestonden nooit uit meer dan een paar regels, maar daardoor wist ik wel dat Conrad nog leefde. Na zijn ontsnapping uit het gekkenhuis, waar de proctoren hem heen hadden gestuurd na zijn zestiende verjaardag, was dat het enige bewijs dat ik nog had. De brieven waren geschreven met spookinkt en roken naar azijn en verbrand hout. Spookinkt was Conrads favoriete truc geweest. Als je het papier en de inkt behandelde met de gepatenteerde Onzichtbare Spookvloeistof en de brief dan boven een vlam verbrandde, bleken onschuldige korte gedichten volledige epistels te zijn, geschreven in rook die verdween wanneer het papier uiteindelijk helemaal tot as was vergaan.

Als het schoolhoofd of de proctoren van het Ravenhuis, die

zich ten taak hadden gesteld ons te beschermen tegen ketters en virale schepsels, erachter kwamen dat ik brieven ontving van een veroordeelde waanzinnige, zou ik even snel worden opgesloten als Conrad destijds. Ik vouwde het dikke papier open, voelde de ruwe vezels onder mijn vingertoppen en verwachtte net zoiets als de vorige brief.

De winter komt met scherpe tanden

Wind die mijn botten polijst

Waar, toen ik hem verbrandde, stond: 'Lieve Aoife, Koud hier, met sneeuw. Sombor en duister als de Catacomben van het Ravenhuis thuis...'

Conrad klonk nooit waanzinnig in zijn brieven. Aan de andere kant, voor iedereen die haar niet kende leek mijn moeder op het eerste gezicht ook niet bepaald waanzinnig. Totdat ze begon te praten over de leliewei en dode meisjes. Je moest diep naar binnen kijken, in de spleten en scheuren, om de waanzin van de infectie aan haar binnenste te zien vreten. Maar als je eenmaal goed keek... dan bestond er geen twijfel meer dat het er zat. Net als Conrads woorden in rook.

Deze laatste brief was gekreukeld, alsof hij te snel in een zak was gepropt, en midden op de bladzijde stond maar één woord gekrabbeld.

HELP

Ik staaarde naar dat woord, het woord in Conrads handschrift, dat wanhopige woord dat naar me terugstaaarde vanaf de bladzijde. Ik keek er een hele tijd naar, terwijl mijn gedachten door mijn hoofd tolden als een winterstorm. Dit was helemaal niets voor hem, zo beknopt en angstaanjagend. De Conrad die ik kende kon zijn gedachten altijd heel goed op een rijtje zetten, als een hoogleraar die een lesplan voorbereidt. Hij was de man in ons huis. Conrad vroeg nooit om hulp. Nergens bij.

Ik wist niet of Conrad in gevaar was. Ik wist niet of de brief niet gewoon voortkwam uit een verknijpte geest die waanzinnig was geworden door het necrovirus.

Maar ik bleef zitten, kijkend naar de brief en wensend dat ik weg kon sluipen om de echte woorden tevoorschijn te branden voordat Cecelia terugkwam van haar koorrepetitie en de huishoofden de lampen dimden om te gaan slapen.